

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ,
ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Безбар'єрне навчання в умовах воєнного стану: розвиток інклюзивного середовища в професійній освіті Харківського регіону

Завідувачка кафедри ТНОП та ІО
КОССОВА-СІЛІНА ГАЛИНА

АКТУАЛЬНІСТЬ

Однією з **ключових компетентностей сучасного педагога професійної (професійно-технічної) освіти є інклюзивна компетентність** - здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, ураховуючи різні освітні потреби здобувачів освіти, забезпечуючи включення їх у загальноосвітнє середовище, створюючи умови для їх розвитку й саморозвитку, повноцінної соціалізації.

Реалізація права осіб з особливими освітніми потребами на здобування
якісної професійної (професійно-технічної) освіти з урахуванням їх
потреб та можливостей

Підготовка фахівців, здатних реалізувати завдання
інклюзивного навчання здобувачів освіти з
особливими освітніми потребами

Розбудова інклюзивного освітнього середовища
ЗП(ПТ)О

2023 – 2024 навчальний рік

Кількість осіб з інвалідністю в ЗП(ПТ)О	Кількість груп	Кількість ЗП(ПТ)О
3300	127 інклюзивних груп та 155 спеціальних груп (282)	540
Наявність масової стихійної інтеграції осіб з інвалідністю в ЗП(ПТ)О		

Наразі статистика по здобувачам освіти з інвалідністю

Особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту

До категорій осіб з ООП, зокрема, належать:

- особи з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарата, хворобами нервової системи; затримкою психічного розвитку, інтелектуальними порушеннями, складними порушеннями мовлення (у т. ч. з дислексією); іншими складними порушеннями розвитку (у т. ч. з розладами спектру аутизму);

- *громадяни, які опинились у складних життєвих обставинах;*
- *ті, хто проживає на тимчасово окупованій території;*
- *діти-біженці та діти, які потребують додаткового та (або) тимчасового захисту;*
- *особи з особливими мовними освітніми потребами*

В Україні організація інклюзивного навчання у сфері професійної (професійно-технічної) освіти регулюється:

- Конституція України (1996),
- Закон України «Про освіту» (2017),
- Закон України «Про професійно-технічну освіту» (1998)
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (2019) та «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (2021) та інші.

Закон «Про освіту» (2017) :

Вперше на законодавчому рівні визначено цілу низку важливих понять:

- *інклюзивне навчання,*
- *інклюзивне освітнє середовище,*
- *індивідуальний навчальний план, індивідуальна програма розвитку, індивідуальна освітня траєкторія,*
- *особа з особливими освітніми потребами,*
- *психолого-педагогічні послуги, психолого-педагогічний супровід,*
- *розумне пристосування,*
- *універсальний дизайн у сфері освіти.*

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» (2019) :

- створення *інклюзивного освітнього середовища* та забезпечення психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з ООП;
- приведення території закладу, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил (*розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну*);
- *диференційований підхід* до розроблення освітньої програми, оцінки та контролю якості знань здобувачів освіти з ООП;
- застосування в освітньому процесі *найбільш прийнятних для здобувачів освіти з ООП методів і способів спілкування*, зокрема української жестової мови та рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля), із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;
- забезпечення *доступності інформації в різних форматах* (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші).

Бар'єри (перешкоди):

Інституційні Ментальні Фізичні Інформаційні

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

...ХОДИТИ НА ТАНЦІ
В БУДЬ-ЯКОМУ ВІСІ

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

ВЕЛОСИПЕДНІ ДОРІЖКИ
ПО ВСЬОМУ МІСТУ

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

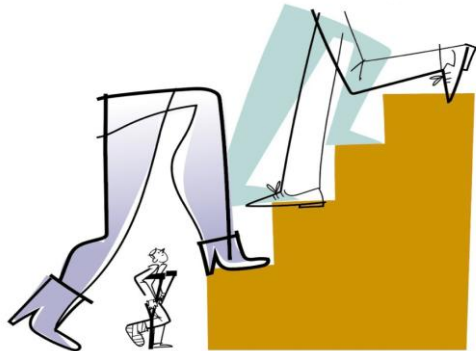
...КОЛИ НА КРІСЛІ КОЛІСНОМУ
МОЖНА ДІСТАТИСЯ ВСЮДИ

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

...ГУЛЯТИ
МІСТОМ
УСІЄЮ
РОДИННОЮ

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

...КОЛИ СХОДИНКИ
НЕ СТАЮТЬ НА ЗАВАДІ

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

...БАЧИТИ ЛЮДЕЙ СЕРЦЕМ

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

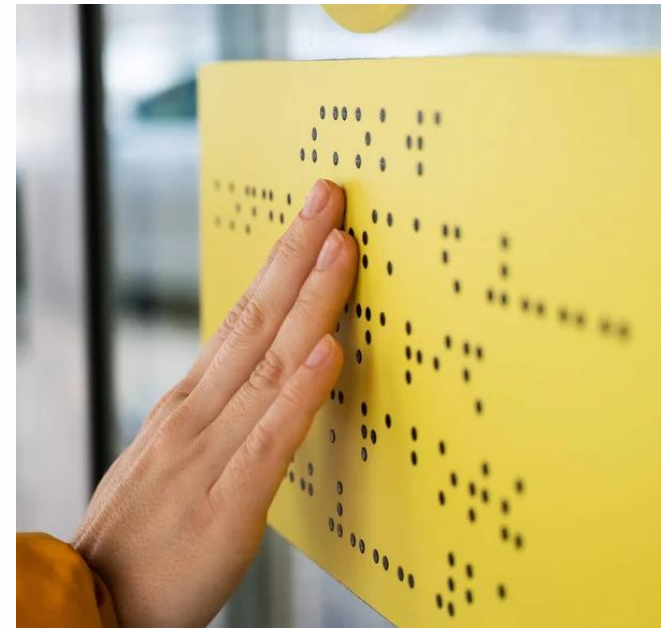
...КОЛИ ІНТЕРНЕТ НЕ ТІЛЬКИ
В РАЙЦЕНТРІ

Особливості організації інклюзивного освітнього середовища:

- **Універсальний дизайн (Майк Біднер, Рон Мейс)**
- **розумне пристосування**
- **безбар'єрне середовище**

Універсальний дизайн – це стратегія, спрямована на те, щоб проектування і компоненти будь-якого середовища, інформаційних технологій чи послуг були однаково доступні чи зрозумілі всім та відповідали вимогам спільного користування.

Принципи універсального дизайну:

1. Рівність та доступність використання
2. Гнучкість використання
3. Простота та інтуїтивність використання
4. Доступно викладена інформація
5. Терпимість до помилок
6. Малі фізичні зусилля –
7. Наявність необхідного розміру, місця простору

Розумне пристосування –

запровадження, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення особам з особливими освітніми потребами права на освіту нарівні з іншими особами

(Закон України «Про освіту»)

